

Participation of the people of Panthuwong village in the development of administrative divisions of Ban Koh Subdistrict, Muang District, Samut Sakhon Province

Onpreeya Lerntaisong^{*}

Rachen Noppanatwongsakorn^{**}

(Received Date: November 27, 2022, Revised Date: January 31, 2023, Accepted Date: January 31, 2023)

Abstract

This study aims to: 1) study the level of participation of the people of Panthuwong Village in the development of the Ban Koh Subdistrict Administrative Organization, Muang District, Samut Sakhon Province; and 2) study the problems and obstacles in the participation of the people of Panthuwong village in the development of the Ban Koh Subdistrict Administrative Organization, Muang District, Samut Sakhon Province. This research was quantitative research. The research samples were 367 people who were living in Panthuwong villages, a part of administrative divisions of Ban Koh Subdistrict Administrative Organization. The research instrument was a rating scale questionnaire, which had a total reliability value of 0.91. The research statistics included percentage, average and standard deviation and the hypothesis was analyzed by using T-test and Oneway Anova. The results showed: 1) Over all, the people of Pantuwong Village participated in the development of Ban Koh Subdistrict Administrative Organizations at a high level ($\bar{X} = 3.87$, S.D = 0.19). When considered on a case-by-case basis, it was found that the participation in receiving benefits ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.29), participation in action ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.31), participation in decision making ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.43) and participation in evaluation ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.40). And, 2) the problems and obstacles in the participation of the people of Panthuwong village in the development of the Ban Koh Subdistrict Administrative Organization, Samut Sakhon province was at the low level ($\bar{X} = 1.39$, S.D. = 0.06). Hypothesis testing results found demographic factors included gender, age, level of education, and occupation caused differences in participation level. However, marital status and monthly income had no significant correlations in the level of participation in the development.

Keywords: People's participation, Panthuwong village, Development

^{*} Student of Master of Public Administration Program, Department of Public Administration, Faculty of Arts and Sciences, Southeast Asia University

^{**} Lecturer, Faculty of Arts and Sciences, Southeast Asia University, Advisor

การมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุงษ์ในการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

อรปรียา เลินไรสง*
ราเชนทร์ นพณ์ฐวงศกร**

(วันรับบทความ: 27 พฤศจิกายน 2565/ วันแก้ไขบทความ: 31 มกราคม 2566/ วันตอบรับบทความ: 31 มกราคม 2566)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุงษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุงษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านพันธุงษ์ เขตปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 367 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุงษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.29), ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.31), ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.43) และ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.40) และปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุงษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุงษ์ มีระดับน้อย ($\bar{X} = 1.39$, S.D. = 0.06) ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มีความแตกต่างกัน และ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพทางการสมรส และ รายได้/เฉลี่ยต่อเดือน ไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน, หมู่บ้านพันธุงษ์, การพัฒนา

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

** อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์, อาจารย์ที่ปรึกษา

บทนำ

ประชาชนของประเทศไทยกับการมีส่วนร่วมนั้นได้กำหนดในบัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งกล่าวว่าบุคคลย่อมได้สิทธิและเสรีภาพ และมีช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการใช้สิทธิทางตรง รัฐธรรมนูญยังกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้ คนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงาม โดยจัดพื้นที่สาธารณะสำหรับการทำกิจกรรม โดยต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับชุมชน และองค์กรท้องถิ่น รัฐมีการจัดให้มีมาตรการในการป้องกัน การจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งกระบวนการส่งเสริมให้ประชาชนมีการรวมตัวกันในการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสการทุจริต รัฐจำเป็นต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริต รวมทั้งมีการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่น ๆ (ฉนิศร ยืนยง, 2561) ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อประชาชน นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดหมายในการพัฒนา การกำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินการเพื่อนำไปสู่จุดหมายอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงานและโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด (อติวัส ศรีพันธ์ ,2563)

อย่างไรก็ตาม ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวงษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ ผู้วิจัยพบว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านพันธุวงษ์ยังไม่มีสิทธิหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นยังไม่ครบทุกด้าน เช่น ด้านการตัดสินใจ ด้านการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นนั้น ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างแท้จริง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจถึงเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวงษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา รวมทั้งรวบรวมข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวงษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวงษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนหมู่บ้านพันธุวังซ์ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

Shirley M. (2000) ได้ให้ความหมายไว้ว่า "การมีส่วนร่วม" นั้นมีหลากหลายความหมาย และแตกต่างกันมากมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบท (context) ของแต่ละประเทศที่มีลักษณะแตกต่างกันไป เช่น การมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น (local participations) จะแตกต่างไปจากการมีส่วนร่วมที่ไม่ใช่ระดับท้องถิ่น (nonlocal participations)

ภัทรธิดา ไพศาลจิตร, (2561) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นวิธีการสำคัญของการพัฒนาชุมชน ส่งผลให้การ ดำเนินงานตามกิจกรรม โครงการต่าง ๆ เกิดประสิทธิผล

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนา

วิชญ์ หยกจินดา , (2557 น. 26-29) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทฤษฎีการพัฒนาที่รุ่งโรจน์มาก และถูกนำไปประยุกต์ใช้ในประเทศด้อยพัฒนาอย่างกว้างขวางในราวปลายทศวรรษที่ 1950-1960 จุดกำเนิดของทฤษฎีมาจากความสำเร็จในการพัฒนาของกลุ่มยุโรปตะวันตกหลังสงครามโลกครั้งที่ สอง ซึ่งยึดแนวทางการพัฒนาแบบทุนนิยม (Capitalism) หรือเน้นการดำเนินการทางเศรษฐกิจแบบ เสรีซึ่งกลายเป็นแนวความคิดกระแสหลักที่สำคัญมากในยุคนั้น

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน (2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการพัฒนาความคิด ความสามารถของประชาชน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น สามารถช่วยเหลือตนเอง เพื่อนบ้าน และ ชุมชนได้ เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการประสานความร่วมมือระหว่างประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ ในลักษณะวิธีการหรือโครงการที่มุ่งเน้น กระบวนการสร้างเสริมความเข้มแข็งของความสัมพันธ์แนวราบระหว่างคนในชุมชน โดยการพัฒนา จิตใจ พัฒนาศักยภาพคน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนสามารถร่วมกัน แก้ไขปัญหา พัฒนาร่วมกันด้วยตนเองหรือพึ่งตนเองของคนในชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่หมู่บ้านพันธุวังซ์ ในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร มีหมู่บ้านทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ดังนี้ หมู่บ้านพันธุวังซ์ หมู่บ้านวัดเกาะ หมู่บ้านหน้าวัด หมู่บ้านศิริมงคล หมู่บ้านคลองแสม หมู่บ้านอ้อมโรงหีบ และหมู่บ้านปากบ่อ (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ, ข้อมูลทะเบียนราษฎร 2563) โดยเลือกกลุ่มพื้นที่เป็นหมู่บ้านพันธุวังซ์ เนื่องจากผู้วิจัยได้อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่หมู่บ้านพันธุวังซ์ และสะดวกต่อการเก็บข้อมูล

2. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18-60 ปี ทั้งเพศหญิงและเพศชาย สัญชาติไทย อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านพันธุงษ์ ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวนทั้งสิ้น 4,407 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ, ข้อมูล ทะเบียนราษฎร 2563)

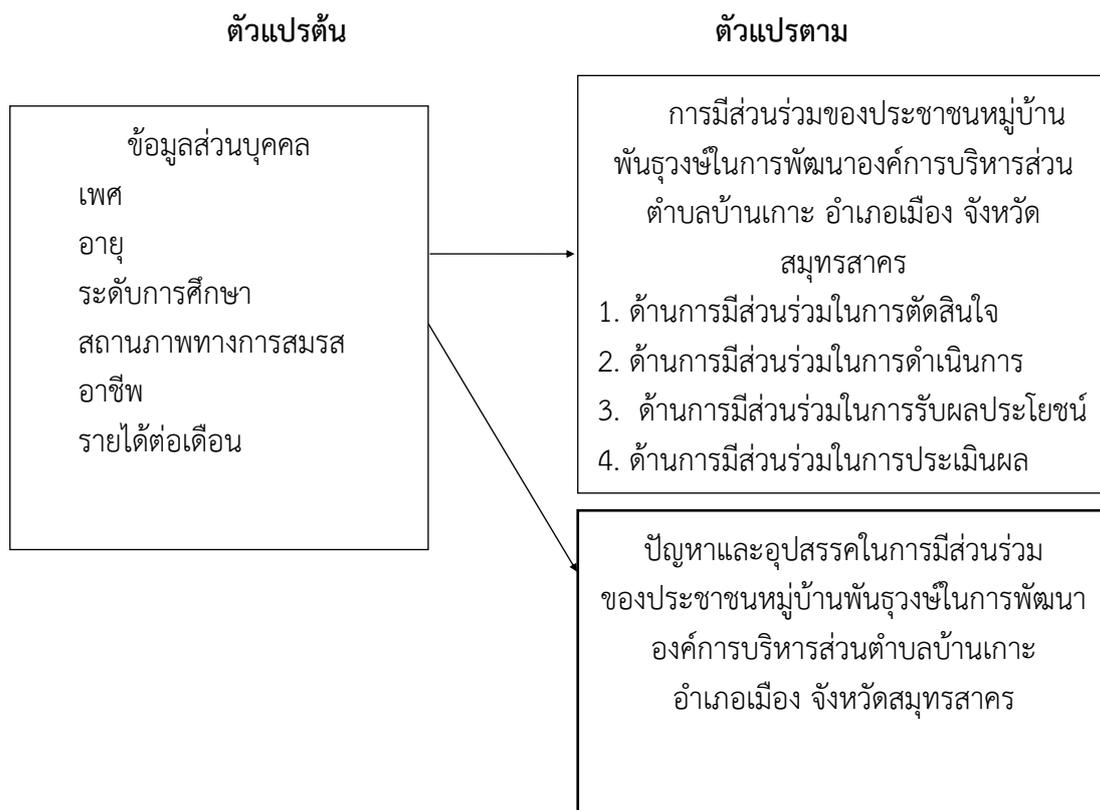
2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18-60 ปี โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามหลักการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ ภายใต้ความเชื่อมั่น 95 % ยอมให้ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประเด็นการศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุงษ์ในการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุงษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณเพื่อนำไปสู่คำตอบของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งได้ดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18-60 ปี ทั้งเพศหญิงและเพศชาย สัญชาติไทย อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านพันธุวังษ์ ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ, ข้อมูลทะเบียนราษฎร 2563)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวน 4,407 คน ของหมู่บ้านพันธุวังษ์ ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ตามหลักการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ โดยได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวังษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านพันธุวังษ์ โดยลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะปลายปิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวังษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะปลายปิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวังษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

3. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่าเอฟ และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวังษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$, $S.D.=0.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.24$, $S.D.=0.29$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X}=3.94$, $S.D.=0.31$) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}=3.85$, $S.D.=0.43$) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X}=3.47$, $S.D.=0.40$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวังษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวังษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปรผลระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.85	0.43	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.94	0.31	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.24	0.29	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.47	0.40	ปานกลาง
รวม	3.87	0.19	มาก

2. ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวังษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวังษ์ มีระดับน้อย ($\bar{X} = 1.39$, S.D.=0.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนในตำบลยังคงมีความขัดแย้งกันเองในเรื่องการเสนอความต้องการภายในชุมชนเพื่อนำไปพัฒนาตำบล ($\bar{X} = 1.39$, S.D.=0.06) รองลงมาประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบลเป็นเรื่องยุ่งยากซับซ้อน ($\bar{X} = 1.82$, S.D.=1.05) , ประชาชนส่วนใหญ่ยังคิดว่าเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการและหน่วยงานท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ($\bar{X} = 1.75$, S.D.=1.04) , ประชาชนไม่ให้ความสนใจที่จะแก้ไขปัญหาในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 1.40$, S.D.=0.89) , การเข้าร่วมประชุมประชาคมทำให้ท่านสูญเสียรายได้ ($\bar{X} = 0.86$, S.D.=0.92) และ สมาชิกภายในครอบครัวไม่มีการสนับสนุนให้เข้าร่วมประชุมของประชาคม ($\bar{X} = 0.62$, S.D.=0.96)

ตารางที่ 2 ระดับปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การเข้าร่วมประชุมประชาคมทำให้ท่านสูญเสียรายได้	0.86	0.92	ไม่มีปัญหา
2. สมาชิกภายในครอบครัวไม่มีการสนับสนุนให้เข้าร่วมประชุมของประชาคม	0.62	0.96	ไม่มีปัญหา
3. ประชาชนส่วนใหญ่ยังคิดว่าเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการและหน่วยงานท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาของชุมชน	1.75	1.04	ปานกลาง
4. ประชาชนไม่ให้ความสนใจที่จะแก้ไขปัญหาในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาครด้วยตนเอง	1.40	0.89	น้อย
5. ประชาชนในตำบลยังคงมีความขัดแย้งกันเองในเรื่องการเสนอความต้องการภายในชุมชนเพื่อนำไปพัฒนาตำบล	1.90	0.96	ปานกลาง
6. ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบลเป็นเรื่องยุ่งยากซับซ้อน	1.82	1.05	ปานกลาง
รวม	1.39	0.06	น้อย

3. การทดสอบสมมติฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวงศ์ พบว่าเพศชายมีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง เมื่อพิจารณาค่า Sig. มีค่า = 1.03 ซึ่งมากกว่า 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จำแนกตามอายุ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่า Sig. มากกว่า 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักและปฏิเสธสมมติฐานรอง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จำแนกตามสถานภาพทางการสมรส พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่า Sig. มากกว่า 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จำแนกตามอาชีพ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลัก และปฏิเสธสมมติฐานรอง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ จำแนกตามรายได้/เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่า Sig. มากกว่า 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวงศ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

จากการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวงศ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.29) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.31) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.43) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X}=3.47$, S.D.=0.40) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านได้รับประโยชน์จากการบริการขั้นพื้นฐาน เช่น ด้านการคมนาคม การซ่อมแซมถนน เป็นต้น มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ พัชรี สีโรรส และ พรทิพย์ แก้วมูลคำ, 2560 ที่ได้กล่าวไว้ว่า ภาครัฐ ได้แก้ระดับท้องถิ่น จังหวัด หรือระดับประเทศจะส่งเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้ ชาวบ้าน มีศักยภาพในการแก้ปัญหาของพวกเข้าได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ชาวบ้านนั้นได้เข้ามา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของพวกเขามาโดยตรง ซึ่งให้เห็นว่าพวกเขานั้น มีศักยภาพ มีภูมิปัญญา ชาวบ้าน และสามารถนำความรู้ที่ตนมีอยู่มาแก้ไขปัญหาของชุมชนตนเองได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา เฉลียวชาติ (2560) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล นครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านร่วมแต่งตั้งหรือเสนอชื่อผู้แทนในชุมชน เพื่อเข้ามาเป็นคณะกรรมการการจัดทำแผนพัฒนา มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Huntington และ Nelson. (2018) ที่ได้กล่าวว่า กิจกรรม ลักษณะของการมีส่วนร่วมประเภทนี้ให้ดูจากกิจกรรมที่เข้าร่วม เช่น ด้านการเมือง อาจพิจารณาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง การลงประชามติ การประท้วง กรณีที่รัฐมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน เป็นต้น ว่าสามารถกระทำได้เพียงใด ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี มีบุญ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen & Uphoff (1980) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงทัศนะ และมีส่วนร่วมการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ที่ จะมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากจะช่วยให้การตัดสินใจของผู้เสนอโครงการหรือหน่วยงาน ของรัฐมีความรอบคอบแล้ว เจาหน้าที่รัฐยังมีความใกล้ชิดกับประชาชนได้รับทราบความต้องการและปัญหา ที่แท้จริง ลดความขัดแย้งและต่อต้าน ทั้งยังเป็นการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของการทำงานร่วมกัน หันหน้ามา ปรีกษาหารือกัน ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่ยุ่ยากร่วมกัน อีกทั้งยังเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง ให้ประชาชนร่วมคิดร่วมตัดสินใจในประเด็นสาธารณะ เป็นการควบคุมการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐใหม่มีความโปร่งใส ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน และมีความรับผิดชอบหรือสามารถ ตอบคำถามของประชาชนเท่ากับเป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยใหม่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติวิธ ศิริพันธ์ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหลักหกอำเภอเมืองจังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านมีส่วนร่วมในการรับทราบการรายงานผลการดำเนินโครงการ / แผนงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen & Uphoff (1980) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุม และตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรดนย์ สุภานันท์ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนสัมพันธ์เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุ์วงษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุ์วงษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร มีระดับน้อย พบว่า ประชาชนในตำบลยังคงมีความขัดแย้งกันเองในเรื่องการเสนอความต้องการภายในชุมชนเพื่อนำไปพัฒนาตำบล

มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen & Uphoff (1980) ได้กล่าวว่า ประชาชนทุกคนมีความรู้สึกนึกคิดที่มีความแตกต่างกัน ส่งผลให้ประชาชนมีความขัดแย้งกันในเรื่องของตำบล มีการทะเลาะกันตลอดเวลา ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวีร์รัตน์ ฉลอม. (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนในตำบลยังคงมีความขัดแย้งกันเองในเรื่องการเสนอความต้องการภายในชุมชนเพื่อนำไปจัดทำแผนพัฒนาตำบล รองลงมาคือ ส่วนใหญ่คิดว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลเป็นเรื่องยุ่งยาก ซับซ้อน และน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา คือประเด็นคำถามในข้อ 2. สมาชิกในครอบครัวไม่สนับสนุนให้เข้าร่วมประชุมประชาคม

3. ผลการทดสอบสมมติฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวงศ์ ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

การทดสอบสมมติฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวงศ์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ , อายุ , ระดับการศึกษา , อาชีพ มีความแตกต่างกัน และ ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน รายได้ และ สถานภาพ มีความไม่แตกต่างกัน มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธดนย์ สุภานันท์ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนสัมพันธ์เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร : ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนสัมพันธ์ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา คือ ด้านการรับผลประโยชน์ด้านการดำเนินงานและด้านการตัดสินใจ 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนสัมพันธ์ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานครพบว่า ประชาชนเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนสัมพันธ์ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และ รายได้ , สถานภาพ มีความไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากภาพรวมทั้งหมดของผลการวิจัย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงาน และตรวจสอบการดำเนินโครงการ/แผนงานงานต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ได้อย่างโปร่งใส รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับฟังผลการดำเนินงาน และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงบทบาทของภาวะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ อาจเป็นการสัมภาษณ์ เพื่อเจาะลึกถึงภาวะผู้นำในการที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

2.2 ควรศึกษาหรือวิจัยในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อเป็นการเปรียบเทียบผลการศึกษา และนำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2560). *แผนปฏิบัติการราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของกรมการพัฒนาชุมชน*. สืบค้นจาก : <https://www.cdd.go.th/related-links/about-us/vision-mission-strategy>. เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2566.
- ธนิศร ยืนยง. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 5(2), 119-135.
- ปัญญา เฉลียวชาติ. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พัทธดนย์ สุภานันท์. (2565). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนลุ่มพื้นที่เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร*. *วารสารวิชาการ วิจัย และนวัตกรรม มสธ*, 2(1), 42-52.
- ภัทรธิดา ไพศาลจิตร. (2561). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ตำบลประชาธิปไตย อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี*. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิชญ์ หยกจินดา. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ชลบุรี*. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ, ข้อมูลทะเบียนราษฎร.(2563). *ข้อมูลทั่วไปของตำบลบ้านเกาะ*. สืบค้นจาก <https://www.bankoh-korat.go.th/index.php>.
- อติวิศ ศรีพันธ์. (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรังสิต)
- อัญชลี มีบุญ. (2564). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว*. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 16(1), 120-133.